

Riktlinje för flyktingmottagande

ARVIDSJAURS KOMMUN
www.arvidsjaur.se

Dokumenttyp: Riktlinje	
Fastställt/reviderad: 2025-09-16 § 159.	Gäller: Tills vidare
Dokumentinformation: Dnr: 2025–244	
Antagen av/beslutsinstans: Kommunstyrelsen	
Dokumentansvarig: Kommunstyrelsen	

Riktlinje för flyktingmottagande

Fastställd av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Bakgrund

”De personer som enligt bosättningslagen kan erbjudas hjälp att ordna en bostad är nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller som annan skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen (2005:716). Det gäller också anhöriga till dessa personer om de har ett beviljat uppehållstillstånd och ingår i samma hushåll. Av bosättningsförordningen framgår att anvisningar till kommunerna endast omfattar nyanlända som vistas i Migrationsverkets asylboenden, kommunernas ordnade boenden och kvotflyktingar. Även kvotflyktingar som samtidigt är ensamkommande barn (med uppehållstillstånd) omfattas av bosättningslagen. Familjemedlemmar som kommer som anhöriginvandrare till kvotflyktingar eller tidigare asylsökande som redan är bosatta flyttar direkt till sin familj”. (migrationsverket.se 2025)

Denna riktlinje innehåller direktiv för arbetet inom området flykting. Riktlinjen har som utgångspunkt gällande lagstiftning. Enligt 2 kap 1§ socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att varje invånare i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Kommunens yttersta ansvar omfattar däremot inte de insatser som ligger inom andra huvudmäns ansvarsområden. I Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning framgår att kommunen är skyldig att ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen efter anvisning.

Syfte med riktlinjerna

Syftet med riktlinjerna är att de ska säkerställa rättssäkerhet och likabehandling och fungera som en vägledning och stöd i det praktiska arbetet med att ta emot flyktingar och introducera dem i samhällets olika delar samt följa upp eventuella insatser. Riktlinjen ökar förutsättningarna för att flyktingar får ett bra mottagande i kommunen.

Målgrupp

Målgruppen för denna riktlinje är den person/de personer som blivit anvisad till Arvidsjaur kommun av Migrationsverket enligt deras definition av flykting, kvotflykting eller enligt massflyktsdirektivet.

Riktlinje för flyktmottagande

Fastställt av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Definition

Flykting

”En flykting är en person som har ansökt om asyl och fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av att hen känner välgrundad fruktan för förföljelse i sitt hemland på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp.” (Migrationsverket.se, 2025)

Kvotflykting

”En kvotflykting är en person som har fått uppehållstillstånd i Sverige genom UNHCR:s vidarebosättning inom den flyktkvot som regeringen fastställer.” (Migrationsverket.se, 2025)

När kvotflyktingar kommunplaceras så bosätts de enligt lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38). De kommunplaceras innan de anländer till Sverige och när de anländer så kommer de direkt till anvisningskommunen.

Massflyktsdirektivet

”För att omfattas av massflyktsdirektivet krävs att personerna har bott i Ukraina och lämnade landet på grund av kriget den 24 februari 2022 eller senare. I december 2023 beslutade regeringen att fler personer ska kunna få skydd enligt massflyktsdirektivet i Sverige. Personer som tillhör någon av de tre grupperna i listan ovan kan ha rätt till skydd enligt massflyktsdirektivet om de befann sig lagligt i Sverige före 22 december 2023. Det här innebär att personer som redan fanns i Sverige när kriget började nu kan få skydd enligt massflyktsdirektivet och det påverkar främst personer som har levt som asylsökande i Sverige eftersom de tidigare inte har omfattats av massflyktsdirektivet.” (Migrationsverket.se, 2025)

Migrationsverket ansvarar för de ekonomiska ersättningarna för de personer som söker uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. När de fått folkbokföring övergår ansvaret för de ekonomiska ersättningarna till kommunen.

Nyanländ

En person som har fått uppehållstillstånd av skyddsskäl och har mottagits i en kommun kallas nyanländ så länge hen omfattas av lagen om etableringsinsatser, det vill säga två till tre år.” (Migrationsverket.se, 2025)

Riktlinje för flyktingmottagande

Fastställt av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstens övergripande ansvar

Enligt socialtjänstlagens portalparagraf, 1 kap. 1 § Socialtjänstlagen ska samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmande och integritet. Enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är anställda på socialtjänsten skyldiga att följa bestämmelser om offentlighet och sekretess. Enligt 26 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen, gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om enskildas personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Detta innebär att man måste vara säker på att den enskilde eller någon honom närstående inte kan uppleva obehag om uppgiften lämnas ut. Sekretessen kan brytas vid samtycke från den enskilde, vid misstanke om allvarliga brott, t ex vid misstanke om brott mot barn eller om menprövning leder fram till att handlingen eller uppgiften kan lämnas ut.

Flyktingsamordnarens ansvar

Flyktingsamordnaren ansvarar initialt, max 36 månader, för de personer som kommer som flykting, kvotflykting eller massflykting och blir anvisade av Migrationsverket till Arvidsjaur kommun. Som flykting kan man bli anvisad till Arvidsjaur, eller så kan man välja att bosätta sig på egen hand under sin asylprocess (även kallad EBO). De skyldigheter kommunen har gentemot dessa personer skiljer sig åt beroende på under vilka former de bosatt sig i kommunen.

Flyktingsamordnarens ansvar innefattar följande områden för de flyktingar som är anvisade av Migrationsverket: mottagning, bostad inklusive möblering, praktisk hjälp vid flytt till kommunen, samhällsinformation, ansvar för att de vuxna skrivs in på SFI samt att barnen skrivs in i skola samt förskola, vara behjälplig i kontakten med myndigheter såsom exempelvis Skatteverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt ska dokumentationsskyldigheten enligt 11 kap 5§ Socialtjänstlagen efterföljas.

Asylsökande som väljer att bosätta sig i Arvidsjaur utan anvisning har kommunen inte någon skyldighet att ge praktisk hjälp vid flytt, mottagning eller ordna bostad till. Vuxna får gå SFI i mån av plats, barn och ungdomar har rätt till förskola och skola. Denna grupp omfattas av samma serviceskyldighet som andra invånare, vilket innebär att upplysningar, vägledning och råd till enskilda i frågor som rör verksamhetsområdet ska ges. Socialförvaltningen jobbar inte uppsökande mot denna grupp, servicen bygger på att den som är i behov av stöd kontaktar socialförvaltningen/flyktingmottagningen.

Riktlinje för flyktingmottagande

Fastställt av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Lägenhetskontrakt

Handläggare ordnar bostad, vanligtvis via Arvidsjaurhem, där Arvidsjaur kommun skriver på hyresavtalet enligt delegationsordning. Bostaden blir sedan tillgänglig för blivande hyresgäst. I samband med att bostaden tillträds ska den enskilde tydligt informeras om vilka regler som gäller för boendet. När en flykting/kvotflykting/massflykting får folkbokföring i kommunen ska ett socialt kontrakt upprättas, ansvaret över socialt kontrakt ligger under ekonomiskt bistånd på IFO och ärendet överlämnas dit.

Uppdrag och genomförande

I de fall där flykting/kvotflykting/massflykting behöver insatser från socialtjänsten ska ett uppdrag skickas till verkställighet. I uppdraget som skickas till verkställighet ska det tydligt framgå vad som är målet med insatsen. Den som har ansvaret för verkställighet upprättar en genomförandeplan i samverkan med den enskilde. Syftet med genomförandeplanen är att skapa en tydlig struktur för det praktiska genomförandet och för uppföljningen av insatsen. Genomförandeplanen ska innehålla konkreta kort- och långsiktiga mål som bedöms vara möjliga att uppnå för den enskilde och som följs upp regelbundet. Målen ska vara utifrån modellen SMARTA mål.

Genomförandeplanen förutsätter den enskildes samtycke och medverkan och ska skrivas under av samtliga parter. Socialtjänstens insatser ska utformas och genomföras tillsammans med klienten då det är viktigt att den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter på innehållet i de insatser han/hon tar del av. Om den enskilde frångår det som är överenskommet i genomförandeplanen kan det vara en anledning till att ompröva insatsen. Eventuella förändringar i boendevillkoren, t.ex. att den enskilde vill bo tillsammans med en annan person, kan endast ske i samråd med och med godkännande av ansvarig handläggare.

Beslutanderätt och befogenheter

Befogenhet att teckna avtal med fastighetsägare och hyresgäst samt övriga biståndsinsatser framgår av Socialförvaltningens delegationsordning.

Arbete, sysselsättning och utbildning

Arbete och sysselsättning (ex SFI eller praktik) är en viktig del till nyanländas etablering i Sverige. Det ger möjlighet till ökad kunskap i det svenska språket och om det svenska samhället, det kan bidra till ett utökat socialt nätverk och i förlängningen leda till egen försörjning. Det är viktigt att kvinnor och män ges samma förutsättningar och möjligheter för en etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Barnen ska gå i skolan enligt gällande skolplikt.

Försörjning

Via Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten kan en nyanländ ha rätt till olika ersättningar. Det är viktigt att ansökningar gällande de olika ersättningarna eller bidragen görs i rätt tid. Flyktingsekreterare är behjälplig i kontakterna med myndigheterna. Om ersättningarna inte räcker till försörjning kan individen söka ekonomiskt bistånd.

Riktlinje för flyktningmottagande

Fastställt av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Arbete mot våld och hedersrelaterat våld

Begreppet våld beskriver jämställdhetsmyndigheten på följande sätt: Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmar eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill.” (Jämställdhetsmyndigheten.se, 2025)

Begreppet hedersrelaterat våld beskriver hedersförtryck.se på följande sätt: Hedersrelaterat våld och förtryck kan ses som ett samlingsbegrepp för användandet av kontroll, hot, isolering, förskjutning och våld i syfte att tvinga en familjemedlem till lydnad, för att upprätthålla en familjs och släkts heder eller anseende.” hedersförtryck.se, 2025).

Området hedersrelaterat våld innefattar, könsstypning samt barn-, tvångs- och arrangerat äktenskap.

Flyktningsekreterare ska vara uppmärksam på om det finns signaler som tyder på att någon i familjen utsätts för våld eller hedersrelaterat våld. Vid misstanke om att det pågår någon form av våld ska den utsatte/de utsatta erbjudas hjälp, stöd och eventuellt skydd utifrån sina behov samt om det gäller barn ska en orosanmälan till barn och unga inom socialtjänsten göras.

Barnperspektivet

Sedan första januari 2020 är FN:s barnkonvention lag och innebär att socialförvaltningen ska vidta alla lämpliga åtgärder för att stärka barns ställning. Barnkonventionen slår bl.a. fast att alla barn har samma rättigheter att växa upp under trygga förhållanden, att utvecklas och skyddas mot övergrepp och utnyttjande. I socialtjänstens utredningar som rör vuxna ska därför alltid kartläggas om det finns barn med i bilden och hur barnen är berörda. Att iaktta ett barnperspektiv i en utredning som gäller en vuxen får inte medföra att barnets förhållanden utreds. Om det framkommer uppgifter som kan innebära att barnet far illa, ska alltid en orosanmälan lämnas socialtjänstens avdelning för barn och unga att ta ställning till om en utredning av barnets förhållanden ska inledas. Anmälningsskyldigheten finns reglerad i 14 kap 1§ Socialtjänstlagen.

Dokumentation och uppföljning

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras (11 kap 5§ Socialtjänstlagen). Dokumentationen ska ange beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet och beskrivningen av dennes förhållanden ska präglas av saklighet och objektivitet. Dokumentationen ska också kunna användas för tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring, officiell/övrig statistik och för forskning. För att enskilda insatser ska kunna följas upp krävs att arbetet dokumenteras systematiskt.

Riktlinje för flyktningmottagande

Fastställt av kommunstyrelsen 2025-09-16 § 159

Ersättning från Migrationsverket

En kommun kan ha rätt att få ersättning från Migrationsverket för vissa kostnader. De kostnader som kan föranleda ersättning från Migrationsverket ska återsökas. På Migrationsverkets hemsida finns relevant information kring alla ersättningar som går att återsöka. Se rutin för återsökning Migrationsverket för de kostnader som går att återsöka för mottagande av flyktingar.

Samverkan

Samverkan med myndigheter, regionen och andra aktörer krävs för att vi alla ska lyckas både med våra respektive uppdrag men också vårt gemensamma mål – ett bra mottagande och etablering för de personer som kommer till Arvidsjaur.

Arbetsförmedlingen har ett samordnade ansvar vad gäller nyanländas etablering på svensk arbetsmarknad samt ansvar för att nyanlända får tillgång till etableringsprogrammet med tillhörande handlingsplan.

Migrationsverket ansvarar för asylprocessen, anvisning av nyanlända, beslut och utbetalning av statlig ersättning samt beslut om uppehållstillstånd, främlingspass/resedokument och svenskt medborgarskap.

Lagstiftning

Riktlinjen utgår från följande lagar:

- Socialtjänstlagen (2001:453) SoL
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) OSL
- Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
- FN:s barnkonvention

Styrdokument

- Arvidsjaur kommuns delegationsordning

Övriga referenser

- Migrationsverket.se

Uppföljning, utvärdering och revision

Uppföljning av att rutiner finns och är ändamålsenliga görs årligen. Dessa riktlinjer revideras/uppdateras efter ett år och därefter vartannat år och/eller vid behov.

Enhetschef ansvarar för att

- Rutinen är väl känd och tillämpas i verksamheten.
- Rutinen utvärderas minst en gång per år och revideras vid behov.

Medarbetare ansvarar för att

- Signalera behov av ändringar i rutinen till dokumentansvarig/enhetschef.